

COMMISSIE VAN EERSTE AANLEG VOOR DE ERKENNING
EN DE BESCHERMING VAN DE TITEL VAN
BEROEPSJOURNALIST

Verslag van de activiteiten in 2002

Historiek

De Erkenningscommissie betreurt het overlijden op 15 februari 2002 van Richard Swartenbroekx. Hij was jarenlang een zeer actief lid van de commissie, eerst als effectief en daarna als plaatsvervangend lid. Er werd nog geen opvolger aangeduid.

(Voor de voorgaande jaren verwijzen we naar ons verslagen van 18 mei 2000 en 10 mei 2001.)

Activiteiten

- De Nederlandstalige kamer van de commissie vergaderde twaalf keer. Een vergadering nam gewoonlijk vier tot vijf uur in beslag.
- Tijdens de vergaderingen werden 293 agendapunten behandeld. De activiteiten inzake de herziening van de erkenningen en de vernieuwing van de documenten zijn in dit cijfer niet inbegrepen.
- Er kwamen 177 nieuwe aanvragen tot erkenning als beroepsjournalist binnen. 18 dossiers 'in beraad' werden overgenomen van het vorige jaar.
- Daarvan werden 17 kandidaten opgeroepen om de commissie bijkomende inlichtingen te verstrekken en hun kandidatuur te verdedigen.
- 159 journalisten werden erkend.
- 6 kandidaten trokken hun aanvraag in, ofwel na een brief van de commissie, ofwel na oproeping.
- In 30 gevallen werd het dossier in beraad gehouden of de erkenning uitgesteld.
- Er werden geen kandidaten afgewezen.
- Er kwamen 20 aanvragen binnen voor T-kaarten (doorgangsbewijs voor technici, die bijstand verlenen aan beroepsjournalisten), verlengingen inbegrepen. Op 17 aanvragen werd positief gereageerd.

Vernieuwing van de persdocumenten

(We verwijzen hiervoor ook naar onze jaarverslagen van 2000 en 2001.)

De persdocumenten zijn telkens geldig voor vijf jaar. Van januari 2002 af moesten de journalisten over de nieuwe documenten voor de periode 2002-2006 kunnen beschikken. Zoals vorig jaar reeds gemeld, werd al eind 2000 met de voorbereiding van de vernieuwing begonnen.

Naar aanleiding van de vernieuwing van de documenten gaat de commissie steeds systematisch na of de eerder erkende journalisten nog wel beantwoorden aan de bepalingen van de wet van 1963.

Het merendeel van de beslissingen inzake de herziening van de erkenningen en de vernieuwing van de persdocumenten kunnen worden genomen aan de hand van de door de journalisten op vraag van de commissie ingediende dossiers.

In 2002 werden op die manier 181 erkenningen bevestigd.

In een aantal twijfelgevallen worden de betrokkenen opgeroepen om meer uitleg te komen geven en hun dossier te komen verdedigen.

In 2002 werden met dat doel 28 journalisten opgeroepen. Daarvan kregen er 25 een gunstige beoordeling. In een aantal gevallen werd een nieuwe herziening na één jaar afgesproken. Twee erkenningen werden ingetrokken. Eén kandidaat zag uiteindelijk af van verlenging van de erkenning.

De werkzaamheden voor de herziening van de erkenningen en de vernieuwing van de persdocumenten werden eind 2002 nog niet afgesloten omdat nog steeds een groot aantal dossiers onvolledig waren ingevolge het ontbreken van gegevens, die bij de betrokken journalisten werden opgevraagd.

De stand van zaken (op datum van 21 mei 2003):

1736 erkenningen bleven behouden;

57 ingediende dossiers waren nog in behandeling, voor het merendeel omdat stukken ontbraken;

12 erkenningen werden ingetrokken (na oproeping, zoals hiervoor vermeld);

170 journalisten stuurden (nog) geen aanvraag tot vernieuwing van de documenten in.

Publicaties

In De Morgen van zaterdag 2 februari 2002 verscheen op bladzijde 27 een paginagroot artikel van Douglas De Coninck onder de titel "Voor wie rijdt de journalistenbond?"

De voorzitter schreef daarover een brief aan de verantwoordelijke uitgever van De Morgen en deed een beroep op het Recht tot Antwoord om een rechtzetting te bekomen. In de brief stelde de voorzitter van de commissie o.m.:

"De Erkenningscommissie betreurt dat zij in een discussie wordt betrokken naar aanleiding van de onvrede, die in sommige kringen van journalisten blijkt te bestaan over de werking van de Algemene Vereniging van Beroepsjournalisten in België, de AVBB, en haar Raad voor Deontologie.

De Erkenningscommissie wenst te beklemtonen dat zij een bij Koninklijk Besluit aangestelde administratieve overheid is, die instaat voor de toepassing van de wet van 30 december 1963 op de Erkenning en de Bescherming van de Titel van Beroepsjournalist. In tegenstelling tot wat in het artikel wordt geschreven, is de commissie dus geen onderdeel van de AVBB. Zij is evenmin louter samengesteld uit journalisten, maar paritair en zeer evenwichtig uit vertegenwoordigers van de uitgevers en van de journalisten.

Nochtans wordt bij de klachten over de AVBB in een adem ook de Erkenningscommissie genoemd. De auteur laat tevens enkele collega's aan het woord die enige kritiek uiten op basis van hun persoonlijk dossier. De commissie zou die individuele kritiek moeiteloos kunnen weerleggen, moest zij niet zijn gebonden door de plicht tot geheimhouding.

Kan zij om genoemde redenen niet reageren inzake de individuele dossiers, dan wenst de Erkenningscommissie toch gebruik te maken van het Recht tot Antwoord om onnauwkeurigheden recht te zetten en een ten onrechte verwekte indruk van onzorgvuldig gedrag en optreden weg te nemen."

Het antwoord van de commissie werd integraal gepubliceerd in De Morgen van 15 februari 2002 en luidde als volgt:

“

De Erkenningscommissie is de journalistenbond niet

In tegenstelling tot wat wordt gesteld in De Morgen van 2 februari 2002 is de Erkenningscommissie voor beroepsjournalisten geen onderdeel van de AVBB, de Algemene Vereniging van Beroepsjournalisten in België. De commissie is een onafhankelijke administratieve overheid, die op een zeer objectieve en neutrale manier, op basis van de wet, nagaat of iemand al dan niet beantwoordt aan de wettelijke vereisten om beroepsjournalist te worden of te blijven.

In De Morgen van 2 februari 2002 neemt redacteur Douglas De Coninck de werking van de Algemene Vereniging van Beroepsjournalisten op de korrel in een uitgebreid artikel onder de titel “Voor wie rijdt de journalistenbond?”

De Erkenningscommissie voor beroepsjournalisten wenst in die discussie niet tussen te komen, doch vraagt dit antwoord wel omdat in de tekst ook meermaals sprake is over haar eigen werking. Vermits enerzijds het onderscheid tussen de beroepsvereniging en de commissie niet duidelijk wordt gemaakt en anderzijds een aantal citaten van geïnterviewde journalisten tot misverstanden zouden kunnen leiden, wenst de Erkenningscommissie haar werking te verduidelijken.

De Erkenningscommissie behoort niet tot de AVBB en zij bestaat ook niet alleen uit journalisten. De commissie werd ingesteld bij de wet van 30 december 1963 op de Erkenning en de Bescherming van de Titel van Beroepsjournalist. De commissie is paritair samengesteld. De helft van de leden wordt voorgedragen door de mediadirecties, de andere helft door de vereniging van beroepsjournalisten. De leden worden om de vier jaar bij Koninklijk Besluit benoemd en zij vormen dan een zelfstandige administratieve overheid in de schoot van de Diensten van de Eerste Minister. De commissie (acht leden en acht plaatsvervangende leden) heeft dus geen instructies te krijgen noch bevelen te volgen van de journalistenvereniging of van de mediadirecties. De commissie is evenwichtig samengesteld uit mensen, die actief zijn in de dagbladsector, de weekbladen, radio, televisie, persagentschappen en zij heeft bijgevolg een zeer goed contact met de journalistieke wereld.

Een redacteur, fotograaf of cameraman, die erkend wil worden en het statuut van beroepsjournalist wil verkrijgen, onderwerpt zich met zijn aanvraag aan de bepalingen van de wet van 30 december 1963 en bijgevolg ook aan de commissie, die zijn dossier moet onderzoeken om na te gaan of aan de vereisten van de wet wordt voldaan. Zonder te veel in detail te treden, kan worden gesteld dat de Erkenningscommissie moet nagaan of de betrokkene in zijn hoofdberoep deelneemt aan de redactie van dag- of periodieke bladen, radio- of televisienieuwsuitzendingen, enz. voor algemene berichtgeving. Bovendien moet de commissie nagaan of er geen onverenigbare activiteiten zijn zoals handel drijven en reclame maken.

De erkenning heeft een aantal gevolgen, o.a. voor het statuut van de betrokkene in de onderneming waar hij werkt (arbeidsovereenkomst, pensioenregeling). De

beroepsjournalist heeft ook recht op de nationale perskaart, het identificatiedocument voor min of meer officiële gelegenheden.

Waken en beschermen

De Erkenningscommissie heeft niet alleen tot taak journalisten te erkennen, zij moet de titel van beroepsjournalist ook beschermen en er bijgevolg over waken dat de ooit erkende beroepsjournalisten in de loop der jaren wel degelijk blijven beantwoorden aan de wettelijke bepalingen om de titel te mogen voeren. In dat verband situeert zich de vijfjaarlijkse omvangrijke taak om de dossiers van alle erkende beroepsjournalisten opnieuw door te nemen. Daarbij wordt aan alle beroepsjournalisten gevraagd om opnieuw bewijzen te leveren van hun activiteit. Van loontrekkenden krijgt de commissie onder andere een verklaring van de werkgever en desgevallend een arbeidsovereenkomst. Zelfstandigen kunnen hun activiteiten het eenvoudigst staven met hun facturen. Vandaar dat die documenten worden gevraagd; dus niet om lastig te doen of om mensen te pesten, zoals in het artikel van 2 februari door enkelen wordt betoogd. Overigens - en dit wensen we toch ook wel te beklemtonen - ligt bij de Erkenningscommissie de lat voor iedereen gelijk. Aan journalisten, die zich "Bekende Vlaming" mogen noemen of menen te mogen noemen, worden dezelfde eisen gesteld als aan de vele honderden collega's, die een meer verdoken bestaan leiden op hun (eind)redacties.

Wordt een kandidaat door de Erkenningscommissie afgewezen, dan kan hij tegen de beslissing in beroep gaan bij de daartoe wettelijk voorziene instantie, die onder voorzitterschap staat van een magistraat.

Wij hebben uitdrukkelijk niet willen reageren op de in het artikel vermelde onvrede van enkele al dan niet erkende journalisten omdat alle dossiers door de Erkenningscommissie individueel worden behandeld met de nodige discretie, zodat de privacy van de betrokkenen niet in het gedrang komt.

Nog een detail: een der geïnterviewden raakt de erkenning aan van wat hij "mediabonzen" noemt. De wet van 30 december 1963 laat inderdaad de erkenning toe van een directeur van een persbedrijf. En het is inderdaad zo dat telkens één directeur wordt erkend, meestal de directeur-generaal.

”

Namens de Nederlandstalige kamer van de Commissie van Eerste Aanleg voor de Erkenning en de Bescherming van de Titel van Beroepsjournalist,

Raymond De Craecker
voorzitter
26 mei 2003